

Ljubljanski ZVON Leposloven in znanstven list.

Štev. 3.

V Ljubljani, dné 1. sušca 1894.

Leto XIV.

Istórija o miru.

(Tatarsko predanje.)

»Въ старину было въ стародавнюю . . . «

Ruska národna.

O, to je bilo davno — v tistem časi,
 Ko v stročji oves, bób je zórel v klasji!
 Tám, kjer nebó nad zemljó se modrí,
 Deželi dve cvetéli sta krasní.
 Dežela jedna bila je Deveta,
 Sosédna pa se zvala je Deseta.
 In Džingis-kan bil prve je vladár,
 In Kublaj-kan bil druge gospodar.
 In silno bila kana sta bogata,
 Kadí imela sta srebrá in zláta.
 Po sto in sto vsak ímel je gradóv,
 In pólj, brezmejnih, njiv, vrtóv, lesóv.
 In črede tisočglave kónj, velblódov
 Dobivala od sužnih sta naródov.
 In žen poln harem vsak je ímel svoj,
 Opričnikov, evnuhov, hlapcev roj.
 V razkožji in pohótah sta živela
 Na gradu svojem vsak ves čas brez dela
 V obéh pa kanstvih ljudstvo na okrog
 O delu svojih je živelo rôk . . .
 In tiste dni, v predavnem, davnem časi,
 Ko v stročji oves, bób je zórel v klasji,
 Kan Džingis s svojoj piše list rokój:
 »Kan Kublaj, sósed in prijatelj moj!

»Od nékdaj mir mej nama krasen vlada.
 Od nékdaj midva se imava rada.
 »No, da tá mir še bolj se utrdí,
 Priprávljavja na — boj se jaz in ti!
 Vojakov broj vsak záse pomnožújva,
 Z orožjem jih čim bolj oborožújva!
 »Dorasel, zdrav in močen moški vsak
 Posléj živeti mora kot voják!
 »Le ženske, starci, deca in hromaki
 Naj zemljo obdelávajo na tlaki! . . . «
 A Kublaj piše Džingisu: »Emír,
 Prijatelj! Reč najlepša res je mir!
 »Največji modrec, ti modróst si sáma,
 Ker mir ohraniti ti znaš mej nama.
 »In kar v ohrambo boš mirtí počél,
 Posnémal jaz te vselej bom vesel . . . «
 In kakor bila se dogovorila,
 Takó sta kana res oba storila.
 Doleten, zdrav in močen moški vsak,
 Če hoče, noče — on je zdaj voják.
 Le ženske, starci, deca in hromaki
 Še polje obdelujejo na tlaki.
 A kakor po dežévji kupi gób,
 Rastó iz tál vojarné po sih dób.

Črtála, kóse, lémeži — vse hkrati
V orožje mora že se prekovati.

Iz posvečénih starih pa zvonóv
Nebroj preliva novih se topóv.

In kakor tam v deželi je Deveti,
Takó v deželi bilo je Deseti.

No zadovoljen Džingis-kan še ní,
In tudi Kublaj-kan si več želí.

Kar ženske, starci, deca in hromaki
Pridélali so živeža na tlaki,

Vojakov lačne trume vse snedó.
Če lakota na kmetih — kaj za tó!

Oh, mir na svetu poglavitna stvar je;
Kaj kánoma vse drugo zdaj pač mar je!?

No zadovoljen Džingis-kan še ní,
In tudi Kublaj-kan si več želí.

Kjerkoli kàj še najde se zlatnine,
Zlatnine in zvenčeče srebrnine:

Vsak skrit zaklád, prihranjen vsak denár —
Vojakom nesti vse imá se v dár!

Na boj pripravljene stojé armade,
Vse oborožene od pět do brade.

Mir stražijo mejsobni dan in noč;
V oklepih jedva sopsti jim je moč.

In tiste dni, v poletnem, lepem časi,
Ko v stročji oves, bób je zórel v klasji,

Kan Džingis in kan Kublaj že tri dni
Iméla skupaj dívne sta gostí.

Od vin, jedlj vse mize se šibijo;
In vsega, česar srca si želijo,

Ponuja bujni in bogati god;
Vesél na gradu danes vsak je kot.

Tu pevcev pesmi órijo se krasne,
Vmes strune brenkajo tam sladkoglasne.

Tu hrum in šum — pijanih pivcev vrisk,
Tam vidiš ples polnagih odalisk . . .

Z vseh miz na tla že rujno vince teče . . .
Star derviš vstane, vzdigne čašo, reče:

»Prekrasen, kana, sta dosegla mir!
Slaví s ponosom ga nocojšnji pí.

»Prerómal vso deželo sem Deveto;
Prerómal vso deželo sem Deseto.

»Najtiši vlada mir zares povsód,
Drug drugemu ne moti več ga rod.

»Orožje zadušilo je vojake —
Nositi peze niso mogli take,

»Od bede in gladú denašnji dan
Poslednji pa umrl vam je tlačán . . .»

Pa to je bilo davno — v tistem časi,
Ko v stročji oves, bób je zórel v klasji.

A. Aškerc.

Slovó.

Zjutraj šel sem na planine,
Zor pomladi je sijal,
V njem na vsakem gorskem cvetu
Biser gorel je svetel.

Noč pred jutrom tiho zrla
Svet planinski je krasan,
Zrla bi ga večne čase —
A pregnal jo solčni dan.

In tedaj je potočila
Solze noč na cvetje tó . . .
Mislil sem: Kakó od dragih
Bridko, težko je slovó!

Rástislav.

